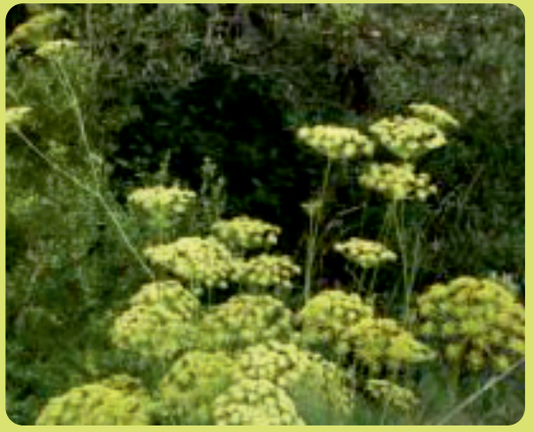

Az egyenesszárnyúak monitorozása a kezelt gyeptípusokban kiválasztott mintavételi helyeken 3 évenként megismételt, a teljes célközösségre kiterjedő, mennyiségi mintavétellel történik. A kiemelt jelentőségű (Natura 2000, illetve ritka védett) fajokra vonatkozóan évente végzett mennyiségi mintavételt tervezünk.

A lepkék vizsgálata mind a nappali, mind az éjszakai életmódot folytató fajokra kiterjed. Részben a teljes nagylepke közösségre vonatkozó vizsgálatot, részben a kiemelt jelentőségű fajokra vonatkozó felméréseket tervezünk.

A nappali lepkék monitorozása 5 kiválasztott kezelt gyepben, évi 5 alkalommal megismételt, vonal menti vizuális, mennyiségi mintavétel. Az éjszakai lepkeközösségek monitorozását szintén 5 kiválasztott kezelt gyepben, évi 5 alkalommal megismételt, azonos ponton végzett mintavétellel végezzük, generátoros éjszakai lámpázás és vödörcsapdázás módszerével.
A madarak monitorozásával kétféle természetvédelmi célkitűzés érvényesülését ellenőrizzük. Egyrészt a gyepekhez kötődő, földön fészkelő madárfajok (pl. túzok, mezei pacsirta stb.) élőhelyi feltételeinek javulását, másrészt a gyepeken táplálkozó madárfajok (pl. kékvércse, szalakóta, kerecsensólyom, parlagi sas, kis őrgébics stb.) élőhelyi feltételeinek megőrzését. A kezelések tervezésénél megfelelő területi arányban kaszálatlan sávokat és foltokat hagytunk meg. A monitorozás módszere 5 kiválasztott kezelt gyeprészen, évi 2 alkalommal megismételt, vonal menti mintavétel.

Az emlősök monitorozásának célja egyrészt a területen előforduló, gyepekhez kötődő kisemlősfajok mennyiségi vizsgálata, kiemelten a csíkos szöcskeegér élettevékenységének és elterjedésének alapos kutatása, másrészt a ragadozófajok állományának és eloszlásánakvizsgálata.

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
Székhely: 3304 Eger, Sánc utca 6.
Telefon: 36/411-581
Fax: 36/412-791
E-mail: titkarsag@bnpi.hu
Felelős kiadó: Rónai Kálmánné

A kiadvány a KEOP-3.2.0/11-2012-0018 projekt keretében készült.

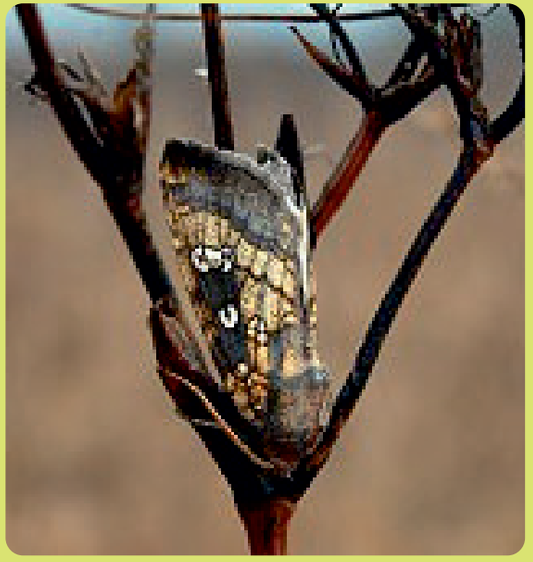
www.bnpi.hu

Monitoring tevékenység a legeltetett területeken

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

BNPI leporelló 2015.08.18 CMYK

A Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet központi részén elhelyezkedő pusztai tömb kb. 1000 ha-os területén a tájhoz illeszkedő, legeltetésre alapozott, hosszú távon fenntartható komplex gazdálkodást valósítunk meg. A projekt fenntartási időszakában rendszeresen vizsgáljuk – monitorozzuk – a kezelés hatásait az élőhelyre és az itt élő védett és Natura 2000-res jelölő fajokra.

Az elmúlt időszakban a tájvédelmi körzet területén az élőhelyek folyamatos, különböző mértékű degradációja figyelhető meg. A degradációt okozó folyamatnak több tényezője van, ezek közül az egyik legjelentősebb, hogy gyakran nem az adott élőhelyhez illeszkedően és/vagy nem megfelelő időben történnek a kezelések. Mivel ez a terület egy nagyon diverz élőhely, ez a probléma hatványozottan jelentkezik. Minden természetvédelmi kezelési tevékenység csak úgy értékelhető, hogy közben nyomon követjük a gyepek állapotváltozását azáltal, hogy a hozzájuk kötődő egyes élőlénycsoportok/fajok állományváltozásait is vizsgáljuk, hosszú távon. A munkát egy alapállapot felvétel indítja, majd a felmérések bizonyos időközönkénti ismétlődésével van lehetőség a változások kimutatására. A monitorozásból származó adatok értékeléséhez kezeletlen kontrollterületek kijelölése és (ugyanazon módszer-tan alapján történő) mintavételezése szükséges. Az adatok felvételezése és feldolgozása minden esetben térinformatikai alapon történik.

A területen a mikrodomborzat változékonysága miatt számos különböző gyeptípus és vizes élőhely alakult ki. Ennek a diverzitásnak a fenntartása a projektből megvalósított komplex élőhelykezelés célja. A pályázat célterületei, a Nagy-szék-lápa, és Kise-

cséri-legelő nem csak tájképileg kiemelkedő értékek, de számos olyan botanikai és zoológiai ritkaságnak adnak otthont melyek speciális kezelést igényelnek. A terület egyik legjelentősebb zoológiai értéke a túzok (Otis tarda), de itt van a csíkos szöcskeegér (Sicista subtilis) egyetlen ismert hazai állománya is.

A kezelések hatását részben a növényzet szerkezetére és fajösszetételére vonatkozóan, részben egyes kiemelt jelentőségű növényfajok populációit előtérbe helyezve vizsgáljuk. A növényzet változásának vizsgálata nagyobb méretű (25x25 m) mintavételi négyzetek-ben végzett felvételezéssel történik, 3 éves ismétlésben. Ezt kiegészítjük a kezelt részterületeken mindig azonos pontokról készülő fotódokumentációval. A kiemelt jelentőségű növényfajok

populációira gyakorolt hatást évente megismételt egyedszám-becsléssel végezzük, szintén fotódokumentációval kiegészítve.

Zoológiai mintavételezés

A monitoring során az alábbi állatcsoportok vizsgálatára kerül sor: egyenesszárnyúak, lepkék, madarak, emlősök.

A kiválasztott állatcsoportokkal várhatóan jól jellemezhetők a gyepkezelések hatására beálló élőhelyi változások.

BNPI leporelló 2015.08.18 CMYK